

Тетяна ЛАВРІНЕНКО

вчитель фізичної культури
Комунального закладу «Харківська санаторна школа № 11»
Харківської обласної ради (Харків)
tsyalavrinenko@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТУ – ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Актуальність проблеми. На сьогоднішній день гостро постає питання щодо якісної реорганізації освітнього простору у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) це обумовлено багатьма чинниками такими як: значний технологічний прогрес; реформи Міністерства освіти і науки України щодо Нової української школи (НУШ); застарілі засоби та методи навчання, які вже є не актуальними для сучасного здобувача освіти і не відповідають його потребам та не мають практичної значущості у сучасному світі; інтеграція освітньої ланки України до європейських країн та їх стандартів; політична ситуація та військовий стан в Україні. Фізична культура як одна із галузь освіти безпосередньо потребує сучасних підходів і змін у формах і методах навчання, що мають відповідати нинішній епосі. Велика увага на сьогодні у галузі фізична культура приділяється новітнім технологіям, застосункам які покликані вирішити питання щодо покращення, корекції та підтримки фізичної активності учнів на належному рівні, що сприятиме удосконаленню та загальній підтримці здоров'я здобувачів освіти. Штучний інтелект (ШІ) та програми на його основі як невід'ємна складова технологічного прогресу покликані сприятти реалізації основної мети галузі фізична культура.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теперішній час ШІ є найбільш обговорювана тема серед науковців в Україні і у світі, вже існують певні напрацювання та матеріали щодо використання ШІ у галузі фізична культура у ЗЗСО. Зокрема використання штучного інтелекту у фізичному вихованні а також його напрямки і розвиток щодо найближчого майбутнього висвітлюють у своїй праці закордонні вчені Хьон Лі та Юнга Лі [6]. Антоніо Асціоне у своєму дослідженні розглядав певні принципи роботи щодо створення за допомогою ШІ персоналізованих уроків з фізичного виховання у школі, що є досить актуальним у рамках інклюзивного навчання для здобувачів освіти в Україні, так як вчитель може забезпечити кожному учню диференційний підхід у навчанні зважаючи на психологічний та фізичний стан окремо взятого

школяра враховуючи військовий стан і його наслідки [5]. В'ячеслав Жук у своєму експерименті підкреслює, що використання ІІІ у фізичній культурі сприяє більш кращому моніторингу фізичної активності учнів, що у свою чергу допомагає оптимізувати фізичну активність завдяки індивідуальним рекомендаціям здобувачам освіти, що в цілому вдосконалює якість фізичного виховання [3, с. 24]. Незважаючи на відносно невелику кількість досліджень які були проведені щодо використання ІІІ у фізичній культурі у закладах ЗЗСО ми вже сьогодні можемо спостерігати певний ряд позитивних факторів впливу завдяки використанню інформаційних новітніх технологій щодо здоров'язбереження здобувачів освіти у рамках інклюзивного освітнього простору засобами фізичної культури. Так як ІІІ це новітня галузь для України безпосередньо залишається актуальним питання щодо реалізації можливостей використання ІІІ на уроках фізичної культури.

Мета дослідження. Розкрити особливості використання застосунків на основі ІІІ на уроках фізичної культури у ЗЗСО.

Виклад освітнього матеріалу. Сьогодення характеризується критичною ситуацією щодо погіршення ментального та фізичного стану здобувачів освіти, що є наслідком військової агресії РФ проти України вже майже четвертий рік поспіль. Кількість дітей які потребують особливого та здебільш індивідуального підходу у навчанні збільшилась в рази. Інклюзивний освітній простір сьогодні це єдина можливість надання якісної освітньої послуги. Звертаючись до Закону України «Про освіту» інклюзивне навчання визначається як певна система освітніх послуг, яка є гарантованою державою, основні засади якої передбачають відсутність дискримінації, а також мають врахувати багатогранності кожної людини, метою якої є, максимально ефективне залучення всіх учасників освітнього простору до навчального процесу [4]. Освітня галузь фізична культура у ЗЗСО є загальнодоступним засобом впливу щодо покращення, корекції та відновлення психологічного і фізичного стану школярів. Організація навчального процесу яка б враховувала вище зазначені обставини сьогодні неможлива без використання сучасних технологій зокрема застосування програм на основі ІІІ під час проведення уроків з фізичної культури. Баранов О. А. визначає ІІІ як визначену систему певних способів, методів, засобів і технологій здебільш комп'ютерних які імітують (формують) когнітивні функції, критерії яких відповідають показникам та характеристикам когнітивних функцій людини [1, с. 46]. На думку вчених М. Ф. Єфремова та Ю. М. Єфремова ІІІ являє собою налагоджену систему яка може автоматично підбирати

щонайбільше грамотний, відповідний підхід у вирішенні поставленої задачі з набору наперед зазначеного переліку варіантів [2, с. 123]. Спираючись на опрацьовані літературні джерела формуємо своє визначення ІІІ у галузі фізична культура. ІІІ у галузі фізична культура – це визначена певна система комп'ютерних та інформаційних технологій що охоплює проблемне поле фізичного виховання, здоров'язбережувальних технологій і здорового способу життя основна задача якої є автоматичне вирішення та підбір найбільш якісного, оптимального вирішення задачі, що була поставлена користувачем із заздалегіть визначених варіантів враховуючи індивідуальність запиту кожного користувача. Пропоную розглянути більш детально як саме ІІІ можливо використовувати на уроках фізичної культури у ЗЗСО у рамках інклюзивного навчання:

- ІІІ має можливість надати детальну і якісну інформацію щодо оцінювання певних фізичних показників окремо взятого учня, враховуючі всі індивідуальні характеристики фізичного розвитку окремо взятого школяра, це надає змогу підібрати індивідуальний план занять з фізичного виховання, проаналізувати вплив вправ на організм дитини, а також відстежити результат, з подальшим коригуванням за потреби.

- Покращення уроку фізичної культури завдяки визначенню слабких і сильних сторін учня, відповідно застосування саме тих індивідуальних вправ та програм які мають позитивний вплив і розвиток саме тих фізичних якостей, яких потребує саме цей здобувач освіти.

- Впровадження і використання застосунків на основі ІІІ на кожний день для можливості реалізувати заходи щодо здоров'язбереження школярів протягом всього життя (спостереження за водним балансом, кількість калорій які вжиті, кількість калорій які витрачаються під час занять, кількість годин які відводиться для сну, чи достатня рухова активність яку можна визначити за допомогою крокомірів).

- Застосунки щодо покращення ментального стану учнів, що є надзвичайно важливим в сучасних реаліях (програми технік дихання заспокійливих, комплекси фізичних вправ для розслаблення всіх груп м'язів тіла, рухові ігри в режимі онлайн).

Висновки. З огляду на вище перераховані можливості використання ІІІ під час уроків фізичної культури у ЗЗСО у рамках інклюзивного освітнього простору та реалізації здоров'язбережувальних заходів щодо покращення фізичного і ментального стану здобувачів освіти дійшли висновку, що

застосування ШІ має позитивний вплив на розвиток фізичних і здоров'язберезувальних якостей учня, сприяє формуванню здорового способу життя, покращує психологічний стан, робить урок більш сучасним в умовах сьогодення, як наслідок більш цікавим для учнів, забезпечується інклюзивний підхід до кожного учня з урахуванням індивідуальностей, а також забезпечується набуття ключових компетентностей школярів.

Література:

1. Баранов О. Визначення терміну «Штучний інтелект». *Інформація і право*. 2023. С. 46. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/5_28.pdf (дата звернення: 13.01.2025).
2. Єфремов М., Єфремов Ю. Штучний інтелект, історія та перспективи розвитку. *Вісник ждоту*. 2008. С. 123. URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/45_П/123.pdf (дата звернення: 14.01.2025).
3. Жук В. Вплив інтернету речей на фізичну активність. *Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи* : XXIII Міжнар. науково-практ. конф., м. Харків. 2023. С. 24. URL: [http://repo.khdafr.com.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/58/Збірник%20тез%20конф._2023%20\(3\)-24-25.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://repo.khdafr.com.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/58/Збірник%20тез%20конф._2023%20(3)-24-25.pdf?sequence=1&isAllowed=y) (дата звернення: 13.01.2025).
4. «Про освіту»: Закон України № 2145-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=інклюзивна+освіта> (дата звернення: 13.01.2025).
5. Ascione A. Physical education and artificial intelligence at school. *Journal of inclusive methodology and technology in learning and teaching*. 2024. URL: <https://inclusiveteaching.it/index.php/inclusiveteaching/article/view/141> (date of access: 13.01.2025).
6. Lee H., Lee J. Applying artificial intelligence in physical education and future perspectives. *Sustainability*. 2021. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/1/351> (date of access: 13.01.2025).